

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Tdo/31/2019
Identifikačné číslo spisu: 8718010044
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Štefan Michálik
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8718010044.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského, na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením rozsudku dňa 31. júla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného I. I., pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 7. februára 2019, sp. zn. 8 To 27/2018, podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por., po zistení dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo 7. februára 2019, sp. zn. 8 To/27/2018,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanoveniach § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2, § 322 ods. 3 Tr. por., § 34 ods. 1, ods. 4, § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. v n e p r o s p e c h obvineného I. I..

Napadnutý rozsudok krajského súdu sa z r u š u j e v celom rozsahu.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo ich zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Prešove sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu z n o v u p r e r o k o v a l a r o z h o d o l .

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) po tom, čo postupom podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal obvineného vyhlásenie o vine zo spáchania inkriminovaných skutkov a vykonal dokazovanie za účelom uloženia trestu, rozsudkom z 23. apríla 2018, sp. zn. 5T/4/2018, uznal obvineného za vinného zo skutku označeného pod bodom I. z pokračovacieho zločinu neodvedenia dane

a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 4 Tr. zák. a zo skutku označeného pod bodom II. z pokračovacieho prečínu nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., na tam uvedenom skutkovom základe.

Za uvedenú trestnú činnosť okresný súd podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/, § 37 písm. h/, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov, výkon ktorého podľa § 51 ods. 1, § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmienčne odložil a zároveň uložil nad jeho správaním probačný dohľad v skúšobnej dobe, ktorú podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. vymeral na 5 rokov. Okrem toho okresný súd uložil obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Tr. zák. trest zákazu činnosti vykonávať funkciu štatutárneho zástupcu obchodných spoločností vo výmere 8 rokov a podľa § 51 ods. 4 písm. g/ Tr. zák. mu zároveň uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa v súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku alebo inému výchovnému programu so zameraním na ekonomickú a podnikateľskú činnosť konateľov a iných štatutárnych zástupcov obchodných spoločností.

Po vyhlásení tohto rozsudku sa obvinený výslovne vzdal práva podať odvolanie proti všetkým výrokom o treste, a to vrátane iných oprávnených osôb. Odvolanie voči všetkým výrokom o treste však v tejto veci podala prokurátorka Okresnej prokuratúry Poprad.

Krajský súd v Prešove rozsudkom zo 7. februára 2019, sp. zn. 8To/27/2018 (ďalej len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“), podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 277 ods. 4 Tr. zák., s použitím § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. per analogiam a s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov. Pre výkon tohto trestu krajský súd obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Tr. zák. krajský súd zároveň uložil obvinenému trest zákazu činnosti vykonávať funkciu zástupcu obchodných spoločností na dobu 6 rokov.

Obvinený následne dňa 14. marca 2019 napadol dovolaním rozsudok krajského súdu z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., čo odôvodnil tým, že krajský súd pri ukladaní trestu nesprávne aplikoval ustanovenie § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. Obvinený pritom poukázal na svoj aktívny prístup v konaní, vrátane účinnej snahy po odstránení, resp. minimalizácii následkov spôsobených predmetnou trestnou činnosťou. Následky uloženého trestu tak dopadajú na jeho osobu podstatne citelnejšie, než ako je tomu u iných páchatel'ov, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že samotná obchodná spoločnosť nemala žiadne záväzky voči svojim zamestnancom. Výkon trestu odňatia slobody tak zaťažuje nielen páchatel'a, ale aj spoločnosť ako takú. Z hľadiska účelu trestu má na obvineného ďaleko výraznejší dopad trest zákazu činnosti, ktorý mu bráni v možnosti opätovne vykonávať akúkoľvek podnikateľskú činnosť, a teda možnosť dosahovať príjem. Poukazujúc na stanovisko najvyššieho súdu (R 44/2017) a konkrétne okolnosti prípadu. V závere dovolania poznamenal, že konajúce súdy pri svojom rozhodovaní nezobrali do úvahy existenciu aj poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. n/ Tr. por.

S poukazom na vyššie uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K podanému dovolaniu sa vyjadril okresný prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad podaním z 15. apríla 2019, v ktorom uviedol, že rozsudok krajského súdu považuje za správny a uložený trest za zákonný a primeraný. Okresný prokurátor v tomto smere odkázal na obsah podaného odvolania v neprospech obvineného ako aj na znenie samotného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, pričom zároveň poznamenal, že obvinený v podanom dovolaní neuvádza žiadne nové skutočnosti týkajúce sa inkriminovaného skutku, resp. jeho osoby, ktoré by neboli známe odvolaciemu súdu a ktoré by mohli mať vplyv na určenie druhu a výmery uloženého trestu.

V zmysle tejto argumentácie okresný prokurátor záverom navrhol, aby najvyšší súd pre zrejmu nedôvodnosť odmietol dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Obvinený dodatočne ďalším podaním, ktoré bolo doručené najvyššiemu súdu dňa 27. júna 2019 (Okresnej prokuratúre Poprad najvyšším súdom doručené na vedomie dňa 19. júla 2019) doložil k podanému dovolaniu listiny (označené ako „žiadost' o poskytnutie informácie z 28.01.2019" a „odpoveď z 21.02.2019"), ktoré majú preukazovať obvineného skutočnú snahu nahraďiť daňový nedoplatok. Obvinený v tomto kontexte poukázal na skutočnosť, že už v prípravnom konaní vyvinul aktivitu zameranú na uzavretie dohody o splatení daňového nedoplatku za spoločnosť R., s.r.o., avšak správca dane na túto jeho snahu nereagoval. Opätovne zdôraznil, že menovaná spoločnosť nemala žiadne nedoplatky na mzdách pre ľudí, ktorých zamestnávala. Uviedol tiež, že po prevode časti svojho obchodného podielu na iné subjekty v spoločnosti, uhradil časť daňového nedoplatku vo výške viac ako 90 000 €, avšak následne, z dôvodu osočovania bývalého spoločníka, od ktorého odkúpil jeho obchodný podiel, došlo k strate obchodných partnerov a vzniku nemožnosti uhradenia daňového nedoplatku samotným daňovým dlžníkom - obchodnou spoločnosťou. Predkladajúc kópiu sobášneho listu, obvinený okrem toho uviedol, že dňa 20. októbra 2018 uzavrel manželstvo so svojou dlhoročnou priateľkou, ktorá je spoločníčkou a konateľkou v spoločnosti O., s.r.o., schopnou pomáhať mu s úhradou daňového nedoplatku.

Najvyšší súd ako súd dovolací podľa § 377 Tr. por. zistil, že predmetné dovolanie bolo podané osobou k tomu oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. b/, § 372 ods. 1 Tr. por., prostredníctvom obhajcu v zmysle § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., na príslušnom súde v rámci zákonom stanovenej lehoty podľa § 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por., proti prípustnému rozhodnutiu v zmysle § 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por., spĺňajúc všetky obsahové náležitosti kladené zákonom v § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Keďže v predloženej dovolaní absentuje chyba pre jeho formálne odmietnutie v zmysle § 382 písm. a/, písm. b/ alebo písm. d/ až písm. f/ Tr. por., najvyšší súd podrobil napadnutý rozsudok vecnému prieskumu a zistil, že dovolanie obvineného do výroku o treste je dôvodné. Výrok o vine je už právoplatný a nie je ho možné dovolaním napadnúť, okrem dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorý obvinený neuplatnil.

V zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa odseku 4 tohto ustanovenia pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prítiažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

V zmysle § 36 Tr. zák. poľahčujúcou okolnosťou je to, že páchatel - písm. j/ viedol pred spáchaním trestného činu riadny život, - písm. l/ priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval,

- písm. k/ pričínil sa o odstránenie škodlivých následkov trestného činu alebo dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu,

- písm. n/ napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti príslušným orgánom.

Podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. prítiažujúcou okolnosťou je to, že páchatel spáchal viac trestných činov.

V zmysle § 38 ods. 1 Tr. zák. na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, prítiažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje

použitie vyššej trestnej sadzby.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa odseku 7 tohto paragrafu ustanovenia odsekov 4 až 6 sa nepoužívajú, ak sa súčasne ukladá zvýšený úhrnný trest alebo súhrnný trest podľa § 41 ods. 2 alebo podľa § 42, ak by súčasné použitie týchto ustanovení bolo pre páchatel'a neprimerane prísne.

V zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Podľa odseku 2 písm. d/ tohto ustanovenia súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchatel'a v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu.

Podľa odseku 3 písm. d/ tohto ustanovenia pri ukladaní trestu pod zákonom ustanovenú trestnú sadzbu však súd nesmie uložiť trest odňatia slobody kratší ako dva roky, ak je v osobitnej časti tohto zákona dolná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody aspoň päť rokov.

Podľa odseku 4 tohto ustanovenia v konaní o dohode o uznaní viny a prijatí trestu môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a v prípade trestných činov uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

Krajský súd tieto zásady pri ukladaní trestov nerešpektoval, v dôsledku čoho boli nesprávne použité iné citované hmotnoprávne ustanovenia a uložené prísne tresty nezodpovedajú rozsahu následku, sú skôr neadekvátne k okolnostiam prípadu a pomerom páchatel'a.

Z podstaty podaného dovolania vyplýva, že sa ním obvinený, v časti výroku o treste odňatia slobody, domáha právneho stavu zavedeného rozsudkom okresného súdu v spôsobe aplikácie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 Tr. zák. In concreto, kým okresný súd uložený trest odňatia slobody obvinenému mimoriadne znížil podľa § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/, písm. l/, § 37 písm. h/ Tr. zák., odvolací súd toto moderačné oprávnenie aplikoval per analogiam iba podľa § 39 ods. 2, písm. d/, ods. 4 Tr. zák. Podstata uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., (poradí druhá veta, druhá alternatíva), teda v predmetnej veci spočíva v námietke nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia pri ukladaní trestu.

Vychádzajúc z podaného dovolania, ako aj z rozsudku krajského súdu, niet sporu o tom, že Trestný poriadok v prípade uznania viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. umožňuje súdu analogicky mimoriadne znížiť iba dolnú hranicu trestu postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d/, ods. 4 Tr. zák. (k tomu vid' R 44/2017).

Pri aplikácii ustanovenia § 39 ods. 4 Tr. zák., umožňujúcom znížiť trest odňatia slobody pod dolnú hranicu maximálne o jednu tretinu (s výnimkou pri trestných činoch uvedených v § 39 ods. 3 písm. a/ Tr. zák.), však treba mať súčasne na pamäti, že tento postup neplatí absolútne, nakoľko ak sú vo veci splnené aj iné dôvody (kumulatívne) pre mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 alebo ods. 2 Tr. zák. (súbeh dôvodov), potom súd môže znížiť dolnú hranicu výraznejšie, a to aj podľa kritérií precizovaných v tretom odseku označeného ustanovenia.

Dovolací súd, vychádzajúc z ustáleného skutkového stavu okresným súdom, ktorým je striktno viazaný (v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dikcie vety za bodkočiarkou), konštatuje, že rozsudkom

krajského súdu pri ukladaní trestu odňatia slobody obvinenému došlo k porušeniu hmotnoprávných ustanovení, ako sú uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku, a to v takej intenzite, ktorá napĺňa atribúty uplatneného dovolacieho dôvodu.

Pri skutkových zisteniach, ktoré v tejto veci ustálil okresný súd (keďže odvolací súd samostatné dokazovanie nevykonával), bolo pri použití mimoriadneho zmierňovacieho inštitútu, na mieste aplikovať aj § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. Konštatácia odvolacieho súdu o absencii dôvodov na použítie naposledy označeného ustanovenia, je pritom popretím nielen rozhodných skutkových okolností, ale aj porušením zásad pre ukladanie trestu v zmysle § 34 ods. 1, ods. 4 Tr. zák.

Najvyšším súdom načrtnutý postup dostatočne zohľadňuje skutočnosť, načo poukázal už súd I. stupňa, že v prípade obvineného ide o bezúhonnú osobu s usporiadanými rodinnými pomermi, dobrej povesti, ktorá v priebehu celého trestného konania, ešte pred vznesením obvinenia, v procesnom postavení svedka, zaujímala výrazne kritický postoj k svojej protiprávnej činnosti. V prospech uvedeného svedčí aj to, že obvinený aktívne napomáhal objasneniu skutku, ku ktorému sa v plnej miere priznal, prejavil nad svojim konaním ľútosť, pričom aj čiastočne (nie bagateľne) splnil svoju povinnosť uhradiť dlžnú daň z pridanej hodnoty. V tomto kontexte sa pritom žiada primerane poukázať na okolnosť, že zákonodarca v prípade splnenia podmienok účinnej ľútosti podľa § 86 písm. e/ Tr. zák. uprednostňuje zánik trestnosti činu (zásadu ultima ratio) pred trestným stíhaním páchatel'a. Odvolací súd mal okrem toho pri svojom rozhodovaní zobrať zreteľ aj na to, že obvinený sa stal stopercentným vlastníkom spoločnosti R., s.r.o., až po tom, čo inkriminovaná trestná činnosť už bola dokonaná. Spoluvlastník tejto spoločnosti podľa údajov v trestnom spise (I., voči ktorému sa nevedelo ani nevedie trestné stíhanie v tejto veci) sa prestal v spoločnosti angažovať v apríli 2013. kedy podpísal zmluvu o vysporiadaní - prevode obchodného podielu. Ide teda o osobu, ktorá mala byť spolupáchateľom trestnej činnosti, za ktorú bol obvinený uznaný vinným a boli mu uložené dva tresty.

Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor, zákon č. 209/1992 Zb.) v článku 6 ods. 1 (právo na spravodlivé súdne konanie) stanovuje: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.“

Otázku primeranosti dĺžky trestného stíhania Európsky súd pre ľudské práva skúma z hľadiska konkrétnych skutočností daného prípadu, ktoré charakterizujú štyri základné kritériá: zložitosť veci, správanie páchatel'a, postup štátnych orgánov a význam konania pre sťažovateľa.

Podľa článku 3 písm. a/, písm. b/, písm. c/, písm. d/ Dohovoru ustanovuje: „Každý kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva - byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu; - mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby; - obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú; - vyslúchať, alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;

Osobitnou okolnosťou prípadu, podporujúcou opodstatnenosť mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. v tejto právne a skutkovo nie zložitej veci, predstavuje aj dĺžka konania, ktorá nebola zavinená postojom obvineného, práve naopak (k procesnej legitímácii tohto postupu viď R 10/2011). Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach (rozsudok z 3. februára 2016, sp. zn. 6 Tdo 12/2015; rozsudok a zo 6. augusta 2018, sp. zn. 6 Tdo 19/2018) opakovane poukazuje, že trestné stíhanie pri skutku s jednoduchšou dôkaznou situáciou, presahujúce 6 rokov, už neprimeraným spôsobom presahuje kritériá spravodlivého súdneho konania v primeranej lehote v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru (k tomu viď primerane rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. februára 2009 vo veci Ojulić proti Chorvátsku, č. sťažnosti 22330/05). Vyššie uvádzaný prístup obvineného naprieč celým konaním (odrážajúci sa v potrebe vykonať dokazovanie pred súdom len k výroku o treste), podľa najvyššieho

súdu odôvodňuje potrebu primeraného skrátenia vymedzenej lehoty.

Obvinený spáchal skutky v mesiacoch máj 2012 až január 2013. Daňový úrad oznámil výsledok daňovej kontroly Okresnému riaditeľstvu PZ Poprad 25.03.2013, z ktorého už v tej dobe bolo viac než zrejmé, že podozrivým zo spáchania daňového deliktu je minimálne obvinený I. I. Znalecký posudok bol vyhotovený 21.02.2014, ktorý potvrdzoval opodstatnenosť záverov daňovej kontroly. Trestné stíhanie vo veci bolo začaté 24.04.2013, obvinenie mu však bolo vznesené až 12.12.2016 (po 3 rokoch a takmer 8 mesiacoch) a obžaloba bola podaná 16.01.2018. Dĺžka konania v prípravnom konaní teda trvala takmer 5 rokov, a to za situácie, že obvinený sa k spáchaniu trestnej činnosti priznával. Súdne konanie pred okresným a krajským súdom prebehlo od 16.01.2018 do 07.02.2019, teda v primeranej lehote. Od začatia trestného stíhania do vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku krajského súdu ubehla doba, bez dvoch mesiacov, 6 rokov. Za daného stavu, orgány činné v trestnom konaní trestným stíhaním vo veci nerešpektovali ustanovenie § 206 Tr. por., podľa ktorého policajt bez meškania vydá uznesenie o vznesení obvinenia. Tým bolo zasiahnuté aj do práva obvineného na účinnú a včasnú obhajobu, pretože bez vznesenia obvinenia nemohol do trestného stíhania vo veci vôbec zasahovať, čo narušilo zásady spravodlivého procesu. V dôsledku tohto záveru je potom opodstatnené konštatovať porušenie primeranej dĺžky konania aj pri trvaní prevyšujúcom 5 rokov a 10 mesiacov, ako je tomu v danej veci.

Súhrn uvedených faktorov podľa najvyššieho súdu poskytuje dostatočnú záruku, že ochranu spoločnosti v tomto prípade zabezpečí aj trest s kratším trvaním, nakoľko doposiaľ obvinený nebol žiadnym spôsobom odškodnený.

Porušenie zákona v posudzovanej trestnej veci má zásadný vplyv na postavenie obvineného, v zmysle podmienky vyplývajúcej z § 371 ods. 5 Tr. por., viažucej sa na uplatnený dovolací dôvod, keďže použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák. (potenciálne zníženie dolnej hranice trestu na 2 roky) sa otvára možnosť podmieňného odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 a nasl. Tr. zák., resp. podmieňného odkladu výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom v zmysle § 51 a nasl. Tr. zák.

Najvyšší súd vedomý si vlastnej judikatúry (R 5/2011, R 51/2014) dodáva, že túto nemožno aplikovať na posudzovanú trestnú vec, keďže v danom prípade sa obvinený nedomáha uplatnenia inštitútu mimoriadneho zníženia trestu v zmysle § 39 Tr. zák., ale len iného spôsobu aplikácie tohto ustanovenia, a to v závislosti na skutkových záveroch prijatých okresným súdom, ktoré odvolací súd bez vykonania dokazovania prehodnotil v neprospech obvineného, za súčasnej absencie ustanovení upravujúcich spôsob ukladania trestu aj za použitia zmierňovacích ustanovení.

V súvislosti s tým, dovolací súd zdôrazňuje, že oproti predchádzajúcej právnej úprave sa rozširujú možnosti takéhoto postupu súdu, napr. v konaní o dohode o vine a treste (ale aj prijatie vyhlásenia obvineného, ako na to poukázal krajský súd), alebo v prípade pomoci páchatel'a pri objasnení závažnej trestnej činnosti. S prihliadnutím na rozšírenie systému trestov a na zakotvenú podpornú úlohu trestu odňatia slobody, ustanovujú sa aj minimálne hranice iných druhov trestov, pod ktoré súd nesmie daný druh trestu uložiť ani v prípade ukladania trestu pod všeobecnú dolnú hranicu daného druhu trestu. Zákon nevyklučuje, aby vo výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa súd uložil trest pod pôvodnú dolnú hranicu (ktorá bola predtým súdom zvýšená, napr. podľa príslušných odsekov § 38 Tr. zák.) prípustnej trestnej sadzby ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona, k čomu však v danom prípade nedošlo.

Napriek tomu, že konajúce súdy v odôvodneniach rozhodnutí konštatujú okolnosti prípadu, a to že obvinený už v procesnom postavení svedka a neskôr ako obvinený sa priznával k spáchaniu skutkov, pre ktoré sa viedlo trestné stíhanie, toto konanie úprimne oľutoval, čiastočne splnil daňové povinnosti za situácie, že obchodný partner vybral časť firemných finančných prostriedkov, ale krajský súd týmto okolnostiam nedal patričný výraz pri aplikácii mimoriadneho zníženia trestu.

Rovnako tomu bolo aj pri konštatovaní pomerov páchatel'a, kde okresný i krajský súd zhodne uviedli, že

obvinený je osobou netrestanou, nenarušenou a schopnou nepokračovať v trestnej činnosti. Teda, že nie je potrebné na neho vplývať trestom odňatia slobody podľa trestnej sadzby uvedenej v § 277 ods. 4 Tr. zák., ale že postačí mimoriadne zmiernený trest odňatia slobody. Odvolací súd však opäť uložil, sice za použitia § 39 Tr. zák. mimoriadne zmiernený trest, ale podstatne sprísnenej vo vzťahu, ktorý mu uložil prvostupňový súd, a to v rozpore so zistenými okolnosťami prípadu a pomermi páchatel'a.

Prítom pomery páchatel'a charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestu, a tiež o okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citel'ný. Ich význam pre mimoriadne zníženie trestu sa zhodnotí podobne ako význam okolností prípadu. V tomto smere krajský súd preценил odvolanie prokurátora v neprospech páchatel'a, prehliadol správnu argumentáciu okresného súdu (samozrejme okrem uvedených menej podstatných pochybení) ohľadne výroku o treste a správny procesný postup tohto súdu vedúci k zákonnej sankcii, a uložil sankcie, ktoré nezodpovedajú spravodlivému procesu.

Odhladnuc od uplatnených dovolacích námietok, pozornosti najvyššieho súdu neušiel ani zrejmy rozpor v znení výrokovej časti ukladajúcej trest odňatia slobody s odôvodnením rozhodnutia. Vo výroku totiž absentuje akýkoľvek údaj o zistení či nezistení poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností - odkázaním na príslušné ustanovenie § 36 až § 38 Tr. zák. (zo znenia výroku teda nie je vôbec zrejmé, či sa krajský súd pomerom poľahčujúcich a priťažujúcich okolností vôbec zaoberal), pričom odvolací súd v odôvodnení rozsudku (na str. 11) konštatuje prítomnosť dvoch poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák. a jednej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. por.

V nadväznosti na uvedené, považuje najvyšší súd za potrebné zvýrazniť, že predmetný výrok by z hľadiska zákonných kritérií pre ukládanie trestu podľa § 34 ods. 4, § 38 ods. 2 Tr. zák. neobstál ani v prípade faktického nezistenia žiadnej z okolností upravených v § 36 a § 37 Tr. zák. Pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je totiž potrebné vo výroku o treste vyjadriť aj v prípade nezistenia žiadnych poľahčujúcich či priťažujúcich okolností, a to uvedením § 38 ods. 2 Tr. zák., pretože z toho bude zrejmé, že súd skutočne postupoval v zmysle ustanovenia § 38 Tr. zák. a zisťoval pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (rozsudok Krajského súdu v Žiline z 25. mája 2010, sp. zn. 1To/50/2010, prijatý ako judikát trestnoprávneho kolégia tohto súdu pod č. Jtk 13/10). V posudzovanom prípade zo strany krajského súdu sa tak nestalo.

Nedôslednosť krajského súdu pri zisťovaní splnenia všetkých zákonných podmienok potrebných pre ukládanie trestov sa prejavila aj v tom, že pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností ani formálne z rozsudku okresného súdu neprevzal do výroku o treste a neskúmal, či u obvineného nie sú prítomné aj ďalšie poľahčujúce okolnosti, najmä podľa § 36 písm. k/ Tr. zák. (čiastočná úhrada dane), písm. n/ Tr. zák. (napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti orgánom činným v prípravnom konaní), čo oba konajúce súdy síce konštatovali, ale iba v odôvodnení rozhodnutí, bez hmotnoprávneho vyjadrenia vo výrokovej časti.

Za povšimnutie tiež stojí skutočnosť, že odvolací súd napadnutým rozsudkom podľa § 61 ods. 1, ods. 2, ods. 6 Tr. zák. uložil obvinenému trestu zákazu činnosti vo výmere 6 rokov, teda o 2 roky menej než okresný súd. Odvolanie prokurátora v tejto veci prítom smerovalo do všetkých výrokov o treste okresného súdu v neprospech obvineného, ktoré prokurátor následne zúžil len na výrok o treste odňatia slobody v tom smere, aby odvolací súd neaplikoval ustanovenie § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák.

Uvedené preukazuje, že krajský súd nerešpektoval prvú vetu ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. Podľa neho, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo.

K uvedenému je potrebné uviesť ešte to, že prokurátor v odvolaní, ale ani vo vyjadrení k dovolaniu obvineného nepoukázal na pochybenia, ktoré dovolací súd týmto rozhodnutím vytkol.

Sumarizujúc, nakoľko predmetné dovolanie bolo podané obvineným, a teda v jeho prospech, pričom v

ňom uplatnené dovolacie námietky považuje najvyšší súd za zjavne preukázané a zrejmé, vedúce k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Tr. por., rozhodol v tejto trestnej veci podľa § 382a Tr. por. na neverejnom zasadnutí, spôsobom, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v novom konaní nemôže uvedené pochybenia napraviť v neprospech obvineného v zmysle § 391 ods. 2 Tr. por.

Dovolací súd zároveň dodáva, že v tejto veci nerozhodoval postupom podľa § 380 ods. 2 Tr. por., keďže zistil, že doposiaľ obvinený nenastúpil na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený zrušeným rozsudkom krajského súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.